

випадках – і персоналу колонії). Обладнання таких приміщень здійснюється відповідно до вимог розділу II зазначених Правил. На відміну від попереднього, спеціальне приміщення обладнується таким чином, щоб забезпечити безпечні умови проживання в ньому засуджених, а також безпечні умови роботи (служби) для персоналу УВП. До таких, зокрема, й відносяться окремі камери ДІЗО, ПКТ та карцеру, про які йдеться у п. 89 Правил.

Список використаних джерел:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / А.Х. Степанюк, І.С. Яковець; за заг. ред. А.Х. Степанюка. – Х. : Юрінком Інтер, 2005. – 560 с.

2. Карпачова Н. І. Забезпечення прав і свобод людини в пенітенціарних закладах / Н. І. Карпачова // Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні : доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. – К., 2004. – С. 278–308.

3. Тлумачний словник української мови : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : uktdic.appspot.com/?q=форма.

ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ

Колб О. Г., доктор юридичних наук, професор директор навчально-наукового інституту права та психології НАВС

Крук О. М., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Необхідність постановки даного питання в якості окремого наукового завдання обумовлена наступними обставинами:

– по-перше, прийняттям у жовтні 2014 року нової редакції Закону України «Про прокуратуру», в ст. 1 якого зазначена мета діяльності органів прокуратури в нашій державі – захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави;

– по-друге, закріплення на законодавчому рівні в Україні завдання щодо приведення умов виконання та відбування покарань до міжнародних стандартів (Закон України від 08 квітня 2014 року № 1186-VI «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до Європейських стандартів»), нагляд за належним дотриманням яких на практиці є додатковим змістовним елементом прокурорських перевірок в ДКВС України та виступає своєрідним індикатором рівня «олюднення» (гуманізації, т. ін.) кримінально-виконавчих правовідносин;

– по-третє, однією із проблем, що потребує розв’язання та визначена в Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України (схвалена Указом Президента України від 08 листопада 2012 року № 631/2012), є неналежна реалізація органами та установами виконання покарань вимог закону щодо захисту інтересів особи, суспільства і держави, що у певній мірі пов’язано з недоліками та прорахунками здійснення прокурорського нагляду у сфері виконання покарань, а також з низькою ефективністю діяльності прокуратури як учасника кримінально-виконавчих правовідносин;

– по-четверте, одним із ключових завдань, що поставлені суспільством перед державними органами України, включаючи прокуратуру, є підвищення ефективності їх діяльності та реалізація у повному об’ємі змісту сучасної політики у сфері боротьби із злочинністю, й такого її виду, як кримінально-виконавча політика України. Як з цього приводу вірно зауважила О.В. Єні, заходи щодо протидії злочинності здійснюється органами прокуратури в рамках кожної з виконуваних нею функцій [1, с. 231]. Крім цього, слушною у цьому аспекті є думка вчених про те, що фактично вся діяльність органів прокуратури пронизана попереджувальним змістом і обов’язок виявляти причини й умови вчинення злочинів притаманний усім без винятку напрямам прокурорського нагляду [2, с. 15];

– по-п'яте, видозміна кримінально-виконавчих правовідносин, яка прямо зв'язана з такими ж процесами і серед інших видів правовідносин, суб'єктом або учасником яких виступає прокуратура, що ставить перед нею й інші завдання при здійсненні прокурорського нагляду, які б давали можливість більш якісно впливати у ході перевірок на стан того чи іншого виду діяльності, включаючи кримінально-виконавчу, в Україні. Цікавим у зв'язку з цим є висновок, до якого прийшов С.В. Лучко, а саме: після вступу у законну силу 1 січня 2004 року Кримінально-виконавчого кодексу України суттєво оновилося та удосконалилось законодавство у сфері виконання покарань, у тому числі і сформулась її нова галузь. Новий КВК є свідком того, що в сфері виконання покарань створилась особлива група відносин, зміст яких має самостійне правове регулювання [3, с. 218];

– по-шосте, сучасний стан (1991-2014 р.р.) кримінально-виконавчої діяльності, яка набула кризовий характер і потребує втручання та спільних зусиль по вирішенню існуючих проблем усіх суб'єктів і учасників кримінально-виконавчих правовідносин, включаючи прокуратуру України;

– по-сьоме, має бути піддана видозміна й організація взаємодії усіх суб'єктів реалізації кримінально-виконавчої політики України, включаючи прокуратуру, з тим, щоб забезпечити реалізацію на належному рівні законодавчо визначених завдань і мети їх діяльності, та враховуючи, як зауважив з цього приводу О.М. Джужа, що під час визначення свого предмета кримінально-виконавча політика спирається на інтегративні якості соціальної політики, держави, положення території управління та наукових галузей кримінально-правового і кримінально процесуального циклу, а також здобутки соціології і кримінології [4, с. 23].

Таким чином, слід визнати, що у зазначених умовах роль і місце прокуратури у системі суб'єктів реалізації кримінально-виконавчої політики України має бути видозмінена, у тому числі з урахуванням можливостей тих її функцій, що мають

безпосереднє відношення до захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави у сфері виконання покарань України.

В науковій літературі під політикою (від грець. *politike (techne)* – мистецтво керувати державою) розуміють діяльність органів державної влади, партій, громадських об'єднань (груп) у галузі внутрішньодержавного управління та міжнародних відносин, що відповідає їх інтересам та цілям [5, с. 455]. Як у зв'язку з цим зауважив В.І. Борисов, політика виражає функції держави щодо керівництва зовнішніми та внутрішніми сферами й напрямками суспільного життя [6, с. 305]. У той самий час, того ж таки 8 квітня 2014 року був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів», який суттєво знизив вимоги режиму відбування покарання для осіб, позбавлених волі [7], та ввійшов у певне протиріччя із змістом матеріальних норм права (КК), позаяк підвищення рівня кримінальної відповідальності має передбачати процес його реалізації й у сфері виконання покарань. Як з цього приводу зауважив В.О. Туляков, в такому сенсі динаміка кримінального права виступає не тільки і не стільки як процес правореалізації шляхом примусового чи вільного використання, виконання, не порушення, застосування правової заборони, але й (можливо, по-перше) як процес формування та інтерпретації кримінально-правових норм у відповідності з потребами суспільного розвитку. Тобто у сучасних умовах динаміка кримінального права визначає характеристику постійного становлення та розвитку, відтворення кримінально-правових заборон на законодавчому та індивідуальному рівнях [8, с. 7].

Враховуючи зазначене та виходячи з вищевикладеного, напевно чи можна визнати співвідносними із змінами, що були внесені у закон про кримінальну відповідальність 08.04.2014 р., зміни у КВК України, позаяк у сучасних умовах постійного недофінансування ДКВС України з Державного бюджету (до 60% щорічно) [9], некомплекту персоналу виправних колоній, а також

наявності інших проблем у сфері виконання покарань, на практичному рівні реалізувати належним чином зміст кримінально-виконавчої політики надзвичайно складно, що необхідно враховувати органами прокуратури при прийнятті рішень по результатах перевірок органів та установ виконання покарань в порядку нагляду (ст. 22 КВК України).

Список використаних джерел:

1. Єні О.В. Протидія злочинам, що вчиняються в установах виконання покарань, засобами прокурорського нагляду // Сучасна наука-пенітенціарній практиці: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24 жовт. 2013 р.) – К. : Інститут кримінально-виконавчої служби, 2013. – С. 231-234.

2. Мірошніченко С.С. Діяльність прокуратури з попередження організованої злочинності : монографія / Мірошніченко С.С. – К. : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. – 212 с.

3. Лучко С.В. Деякі питання реалізації кримінально-виконавчих правовідносин в пенітенціарних установах України // Сучасна наука-пенітенціарній практиці: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24 жовт. 2013 р.) – К. : Інститут кримінально-виконавчої служби, 2013. – С. 218-220.

ПРО ЗМІСТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИНІВ

Колб С. О., старший державний ревізор-інспектор Луцької ОДПІ ГУ Міністерства доходів і зборів України у Волинській області

Наукова характеристика злочинів, як і будь-який інший вид наукового знання, належить до різних наук, відповідно до їх предмета та наукового інтересу. При цьому щодо злочину як кримінально-правового поняття, то, як обґрунтовано зауважив А.П. Закалюк, значущою є, насамперед, кримінально-правова характеристика, що складається, як правило, за ознаками складу злочину. Проте досі в науці кримінального права не має єдності